### संस्कृतभारती पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

# शिक्षापरीक्षा

समयः - घण्टात्रयम्

अङ्गाः - १००

दिनम् - विलम्बि सं।। माघकृष्णपश्चमी

भानुवासरः, २४.०२.२०१९

- 1. अ. संस्कृतभाषया पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत । (पश्चानाम्)
  - १. युधिष्ठिरः किं कर्तुम् सङ्कल्पितवान् आसीत् ?
  - २. इन्द्रप्रस्थस्य बहिर्भागे कौ परिवारौ मिलितौ ?
  - ३. कस्य आगमनेन केषां जन्म सफलम् ?
  - ४. दुर्योधनः मित्राणि बन्धून् च कथं पश्यति ?
  - ५. वनचराणां कष्टं किमर्थं जातम् ?
  - ६. कः सन्धिं त्यजित ?
  - आ. **द्वयोः** सुभाषितयोः अन्वयार्थं विलिख्य तात्पर्यं कन्नडभाषया आङ्ग्ल-भाषया वा लिखत ।
    - फलमलमशनाय स्वादु पानाय तोयं
       क्षितिरिप शयनार्थं वाससे वल्कलं च ।
       नवधनमधुपानभ्रान्तसर्वेन्द्रियाणाम्
       अविनयमनुमन्तुं नोत्सहे दुर्जनानाम् ।।
    - २. आयत्यां गुणदोषज्ञः तदात्वे क्षिप्रनिश्चयः । अतीते कार्यशेषज्ञो विपदा नाभिभूयते ।।
    - ३. शास्त्राण्यधीत्यापि भवन्ति मूर्खाः यस्तु क्रियावान् पुरुषः स विद्वान् । सुचिन्तितं चौषधचातुराणां न नाममात्रेण करोत्यरोगम् ।।
  - इ. द्वयोः श्लोकयोः पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।
    - १. स घोषो धार्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत् । नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो व्यानुनादयन् ।।
    - २. तान् समीक्ष्य स कौन्तेयः सर्वान् बन्धूनवस्थितान् । कृपया परयाविष्टः विषीदन्निदमब्रवीत् ।।

	३. एतान्न हन्तुमिच्छामि घ्नतोऽपि मधुसूदन ।
	अपि त्रीलोक्यराज्यस्य हेतोः कि नु महाकृत ।।
2	अ. कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (त्रयाणाम्)
2.	१. सज्जनानां भूषणानि कानि ?
	२. 'तस्य तृतीया गतिर्भवति' कस्य ? किमर्थम् ?
	३. 'स गणेशः' इत्यत्र किमर्थं विसर्गस्य लोपः जातः ?
	४. सप्तस्वराः के ?
	आ. ससन्दर्भ कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । (चत्वारि) १२
	१. अयं भीष्मो वृथापालितः मूर्खः ।
	२. शत्रूणां विनाशं कुरु ।
-	३. मुनिश्रेष्ठ ! तव आगमनेन अस्माकं जन्म सफलम् ।
	४. अर्जुन ! शस्त्रं धृत्वा तपस्यां कुरु ।
	५. शत्रुवर्गस्य नाशार्थं साधनं देहि ।
	इ. अनयोः प्रहेलिकयोः अर्थम् उत्तरं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा
	लिखत ।
	१. पर्वताग्रे रथो याति भूमौ तिष्ठति सारथिः ।
	चलते वायुवेगेन पदमेकं न गच्छति ।।
	२. राज्ञः सम्बोधनं किं स्यात् ? सुग्रीवस्य तु का प्रिया ?
	अधनास्तु किमिच्छन्ति ? आर्तैः किं क्रियते वद ।।
	ई. एकं न्यायं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत ।
	१. सूचीकटाहन्यायः । २. वृद्धकुरामीवाक्यन्यायः ।
3	अ. अधः दत्तानां कृदन्तानाम् इतरवचने लिखत ।
	१. क्रीडन्
	२ वन्दमानान्
	३ यतमानैः
	४. पतन्तम्
	आ. सत्सप्तमीरूपं लिखत ।
	१ (इन्द्रः - याचमानः) कर्णः सन्तुष्टः ।
	२ (सर्वें - पानकं पिबन्तः) श्रान्तिः अपगता ।
	३ (विवाहः - सम्पन्नः) बान्धवाः निर्गताः ।
	( जन्म जन्म वास्त्राः निगताः ।

```
४. ..... (पिता - गतः) शिशुः रुदितवान् ।
    ५. ..... (जनाः शयानाः) वृष्टिः आगता ।
 इ. आवरणे लिखितस्य धातोः वर्तमानकृदन्तरूपेण रिक्तस्थानं पूरयत ।
                                                                 4
     १. देवं ..... रमा श्लोकान् उक्तवती । (नम्)
     २. सीता ...... सती रावणेन सह गतवती । (कम्प्)
     ३. कपयः..... एव उत्पतितवन्तः । (खाद्)
     ४. चम्पकपुष्पं ......तेन आनन्दः अनुभूतः । (जिघ्र्)
     ५. नारदः ...... ध्रुवकुमारम् उत्थाप्य उक्तवान् । (वन्द्)
 ई. गणे अनह पदं पृथक्कुरुत ।
     १. दीपमूलम्, दीपाग्रम्, दीपमध्यम्, दीपच्छाया ।
     २. हनूमान्, वैनतेयः, अङ्गदः, वायुपुत्रः ।
     ३. शृङ्गारः, वीरः, मधुरः, करुणः ।
     ४. महिमा, ईशित्वम्, गरिमा, तुप्तिः ।
     ५. गङ्गा, यमुना, सरस्वती, कपिला ।
4 अ. सन्धिं विभज्य सन्धिः नाम लिखत । (पश्चानाम्)
      १. बृहच्छत्रम् २. किरातोऽयम् ३. गच्छन्नस्ति ४. जगद्धिताय
     ५. यन्मण्डलम् ६. गुरोर्वचनम्
आ. संयोज्य सन्धिनाम लिखत । (षण्णाम्)
                                                                  ξ
      १. जगत् + गुरुः २. हरिस् + शेते ३. पतत् + डमरुकम्
     ४. आगच्छन् + इति ५. वणिग् + हसति ६. मृत् + शकटिकम्
      ७. तुमुलः + अभवत्
  इ. एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । (पञ्ज)
                         २. स्पर्धमाना ३. जल्पन्तीषु
      १. प्रवेष्ट्रम्
                                         ६. अट्रितवती
                          ५. प्रक्षाल्य
      ४. वहन्त्याम्
  ई. संयोजयत ।
                          अ. महिलायै
      १. गच्छतः
      २. कुर्वत्यै
                          ब. पुरुषाणाम्
      ३. पश्यन्तीभिः
                          क. अध्यापकाः
                          ड. बालिकाभिः
      ४. हसताम्
      ५. आगच्छन्तः
                          इ. मृगान्
                                                              (प्.प.प.)
```

## 5 अ. एकं विषयम् अधिकृत्य दशभिः वाक्यैः संस्कृतेन लघुप्रबन्धं लिखत ।

- १. नारदस्य द्वारकागमनम् ।
- २. बलरामस्य श्रीकृष्णं प्रति स्वाभिप्रायप्रकटनम् ।
- ३. अर्जुनस्य तपसः परीक्षा ।

#### आ. कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।

- १. लम्बमानं फलं बालकः गृहीतवन् ।
- २. रामे गतवति दशरथः मूर्च्छां गतः।
- ३. उचिते काले वृष्टिः भवतु ।
- ४. क्षीरसागरं मध्नन्तः सुराः सुधां प्राप्तवन्तः ।
- ५. पतन्तीनां शिलानां वेगः महान् ।

#### इ. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

- ?. All of them went to the shop for purchasing clothes. ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದರು.
- २. People have cried seeing Rama. ಜನರು ರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ತರು.
- ३. Rabit gets killed by the lion. ಮೊಲವು ಸಿಂಹದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
- ४. Flower is blooming in the garden. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂವು ಅರಳುತ್ತಿದೆ.
- ಳ. Monkeys jump from the shaking tree. ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿರುವ ಮರದಿಂದ ಕಪಿಗಳು ಜಿಗಿದವು.

\* \* \*